

กค. 194

วันที่ 1 ส.ย. 2559

เวลา 14.05

รับที่ : ส7407/60

วันที่ 01 มี.ย. 60 เวลา: 13:54

ที่ นร ๑๑๐๕/ ๒๗๕๘

สำนักงานคณะกรรมการ

พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๔๖๒ ถนนกรุงเกษม กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐

๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ภาวะสังคมไทยไตรมาสแรกปี ๒๕๖๐

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี ๑ ฉบับ
๒. รายงานภาวะสังคมไทยไตรมาสแรก ปี ๒๕๖๐ จำนวน ๑๐๐ ชุด

ตามที่ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้เผยแพร่ รายงานภาวะสังคมไทยไตรมาสแรกปี ๒๕๖๐ เมื่อวันศุกร์ที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๖๐ นั้น

ในการนี้ สำนักงานฯ ไคร์ขอเสนอเรื่อง ภาวะสังคมไทยไตรมาสแรกปี ๒๕๖๐ มาเพื่อ คณะรัฐมนตรีทราบ ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) กำกับบริหารราชการสำนักงาน คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าว เสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว โดยมีรายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. สถานการณ์ทางสังคม

๑.๑ การจ้างงานลดลง อัตราการว่างงานสูงขึ้นเล็กน้อย ผลผลิตภาพแรงงานเพิ่มขึ้น

ไตรมาสแรกปี ๒๕๖๐ การจ้างงานภาคเกษตรลดลงเนื่องจากการเคลื่อนย้าย แรงงานไปสู่ภาคนอกเกษตรต่อเนื่องจากช่วงปี ๒๕๕๗-๒๕๕๙ ที่ภาคเกษตรประสบภัยแล้งรุนแรง ประกอบกับ แรงงานที่เข้ามาทดแทนลดลง และแรงงานส่วนหนึ่งออกจากการเป็นกำลังแรงงานเนื่องจากการสูงอายุ สำหรับการจ้างงานภาคนอกเกษตรลดลงในสาขาอุตสาหกรรมและก่อสร้าง เนื่องจากการส่งออกและการลงทุน ภาคเอกชนยังฟื้นตัวได้ไม่เต็มที่ ส่วนสาขาขายส่ง/ขายปลีก โรงแรมและภัตตาคาร และการขนส่ง/เก็บสินค้า ยังมีการจ้างงานเพิ่มขึ้นตามการบริโภคครัวเรือนและภาคการท่องเที่ยวที่ขยายตัว อัตราการว่างงานเท่ากับ ร้อยละ ๑.๒ ส่วนค่าจ้างแรงงานภาคเอกชนที่ไม่รวมผลประโยชน์ตอบแทนอื่นๆ และค่าล่วงเวลาลดลง เล็กน้อยร้อยละ ๐.๙ อย่างไรก็ดี ค่าจ้างภาคเกษตรกรรมเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕.๒ และผลผลิตภาพแรงงานเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๔.๐ เป็นการเพิ่มขึ้นทั้งในภาคเกษตรร้อยละ ๙.๒ และนอกภาคเกษตรร้อยละ ๓.๒

ประเด็นที่คาดว่าจะมีผลต่อเนื่องในระยะต่อไป ได้แก่

(๑) การเคลื่อนย้ายแรงงานภาคเกษตรและการปรับตัวของภาคเกษตร การจ้างงานภาคเกษตรที่มีแนวโน้มลดลงต่อเนื่องจากปัญหาโครงสร้างแรงงาน โดยในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมา แรงงานเกษตรลดลง ๑.๓ ล้านคน โดยแรงงานในช่วงอายุ ๓๐-๔๙ ปีลดลง ๐.๙๙ ล้านคน ซึ่งคาดว่าจะส่งผล

/จากภาวะ...

จากภาวะภัยแล้งในช่วงปี ๒๕๕๗-๒๕๕๙ ทำให้แรงงานเคลื่อนย้ายออกไปทำงานในภาคนอกเกษตร ขณะที่แรงงานที่จะเข้ามาทดแทน และกลุ่มแรงงานสูงวัยอายุ ๕๐ ปีขึ้นไปมีแนวโน้มลดลง ดังนั้น การเพิ่มผลผลิตภาพการผลิตจึงเป็นประเด็นสำคัญที่ต้องเร่งดำเนินการ อย่างไรก็ตาม การจ้างงานภาคเกษตรมีการปรับตัวดีขึ้น โดยมีการจ้างงานเพิ่มขึ้นในเดือนเมษายน ๒๕๖๐ ร้อยละ ๗

(๒) การฟื้นตัวของการส่งออกและการลงทุนภาคเอกชนที่จะมีผลต่อการจ้างงาน แม้การส่งออกจะมีอัตราการขยายตัวต่อเนื่องตั้งแต่ไตรมาสที่สามปี ๒๕๕๙ เป็นต้นมา แต่ยังเป็นการฟื้นตัวอย่างช้าๆ โดยมูลค่าของการส่งออกสินค้ายังคงต่ำกว่ามูลค่าการส่งออกในช่วงปี ๒๕๕๕-๒๕๕๖ ขณะที่การลงทุนภาคเอกชนยังฟื้นตัวช้า ทำให้ผู้ประกอบการชะลอการจ้างงานเพิ่ม อย่างไรก็ตาม มีสัญญาณความเชื่อมั่นของผู้ประกอบการดีขึ้นเป็นลำดับจากระดับ ๔๘.๗ ในปี ๒๕๕๘ เป็น ๔๙.๖ และ ๕๐.๘ ในปี ๒๕๕๙ และไตรมาสแรกปี ๒๕๖๐ ตามลำดับ ทั้งนี้ ในช่วงที่เหลือของปี ๒๕๖๐ หากการส่งออกสามารถเพิ่มขึ้นได้ตามเป้าหมายและตลอดปีขยายตัวได้เฉลี่ยร้อยละ ๓.๖ ตามแนวโน้มการปรับตัวดีขึ้นตามเศรษฐกิจโลก และการเร่งการใช้จ่ายภาครัฐโดยเฉพาะการใช้จ่ายลงทุนโครงสร้างพื้นฐาน จะทำให้ภาคเอกชนมีความมั่นใจ และนำไปสู่การขยายตำแหน่งงานในระยะต่อไป โดยเฉพาะภาคการผลิต การก่อสร้าง และการขายส่ง/ขายปลีก และช่วยลดอัตราการว่างงาน

(๓) การส่งเสริมการประกันตนมาตรา ๔๐ การส่งเสริมผู้ประกอบการอาชีพอิสระให้ร่วมเข้าเป็นสมาชิกประกันสังคมโดยเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา ๔๐ โดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติเพิ่มสิทธิประโยชน์ให้แก่ผู้ประกันตนตามมาตรา ๔๐ เป็นการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการอาชีพอิสระ แรงงานนอกระบบ เข้าร่วมเป็นสมาชิกกองทุนประกันสังคมมากขึ้น โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๐ ทั้งนี้ สิทธิประโยชน์และทางเลือกที่เพิ่มขึ้น อาทิ การเพิ่มเงินทดแทนการขาดรายได้กรณีนอนพักรักษาตัวในโรงพยาบาล วันละ ๓๐๐ บาทแต่ไม่เกิน ๙๐ วัน และได้รับค่าชดเชย ๒๐๐ บาทในกรณีไม่ต้องนอนโรงพยาบาล แต่ต้องหยุดพักรักษาตัวตั้งแต่ ๓ วันขึ้นไป การเพิ่มสิทธิประโยชน์บริการทางการแพทย์ เช่น การเพิ่มวงเงินสำหรับการผ่าตัดเตรียมเส้นเลือดเพื่อฟอกไต หรือวางท่อรับ-ส่งน้ำยาล้างช่องท้องจากเดิม ๒ หมืนบาทเป็น ๓ หมืนบาท เป็นต้น

๑.๒ หนี้สินครัวเรือนชะลอตัวอย่างต่อเนื่อง ในไตรมาสสี่ปี ๒๕๕๙ หนี้สินครัวเรือนมีมูลค่าเท่ากับ ๑๑,๔๗๒,๗๑๒ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีที่แล้วร้อยละ ๓.๔ ชะลอตัวลงอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี ๒๕๕๖ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๗๙.๘๙ ต่อ GDP และมีแนวโน้มชะลอตัวอย่างต่อเนื่องในไตรมาสแรกปี ๒๕๖๐ สะท้อนจากยอดคงค้างสินเชื่อเพื่อการอุปโภคบริโภคของธนาคารพาณิชย์ที่ขยายตัวชะลอลงด้านความสามารถในการชำระหนี้ เมื่อพิจารณาจากสัดส่วนหนี้เพื่อการอุปโภคบริโภคที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อสินเชื่อรวมยังอยู่ในสัดส่วนที่ไม่สูงที่ระดับร้อยละ ๒.๘๒ ขณะที่ยอดการผิดนัดชำระหนี้เกิน ๓ เดือนขึ้นไปของสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับและสินเชื่อบัตรเครดิตต่อยอดสินเชื่อคงค้างอยู่ที่ร้อยละ ๓.๐ ลดลงจากช่วงเดียวกันของปีที่แล้ว

๑.๓ ผู้ป่วยด้วยโรคเฝ้าระวังโดยรวมลดลง แต่ยังต้องเฝ้าระวังโรคติดต่อทางอาหารและน้ำในช่วงหน้าร้อนต่อหน้าฝนพบผู้ป่วยเพิ่มขึ้น ในไตรมาสแรกปี ๒๕๖๐ จำนวนผู้ป่วยด้วยโรคเฝ้าระวังโดยรวมลดลงจากไตรมาสเดียวกันของปี ๒๕๕๙ ร้อยละ ๒๒.๗ โดยผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกลดลงร้อยละ ๔๔.๗ เนื่องจากทุกฝ่ายร่วมกันเฝ้าระวัง ป้องกันและควบคุมโรคที่มากับภัยแล้งอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม ยังต้องเฝ้าระวังการระบาดของโรคติดต่อทางอาหารและน้ำในช่วงหน้าร้อนต่อหน้าฝน โดยพบผู้ป่วยเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓.๒ และติดตามสถานการณ์เด็กจมน้ำเป็นสาเหตุการเสียชีวิตอันดับหนึ่งของเด็กไทยอายุต่ำกว่า ๑๕ ปีซึ่งในช่วง ๑๐ ปีที่ผ่านมา เสียชีวิตจากการจมน้ำลดลงเฉลี่ยปีละประมาณ ๑,๐๐๐ คน สำหรับในปี ๒๕๖๐ ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม-๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๐ พบเด็กจมน้ำเสียชีวิต ๑๔๙ คน แม้ว่าสถานการณ์เด็กจมน้ำมีแนวโน้มลดลง แต่ก็ต้องรณรงค์การป้องกันและช่วยเหลือเด็กจมน้ำเน้นทั้งในบ้านและชุมชน

๑.๔ คนไทยมีสุขภาพจิตที่ดี สอดคล้องกับดัชนีความสุขโลก จากผลการสำรวจสุขภาพจิต (ความสุข) คนไทยของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่า ในปี ๒๕๕๘ คนไทยอายุ ๑๕ ปีขึ้นไป มีคะแนนสุขภาพจิตเฉลี่ยอยู่ที่ ๓๑.๔๔ ซึ่งอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด สอดคล้องกับ World Happiness Report ๒๐๑๗ ซึ่งรายงานค่าดัชนีความสุขโลก ที่พบว่าประเทศไทยมีอันดับดีขึ้นจากอันดับที่ ๓๓ ในช่วงปี ๒๕๕๖-๒๕๕๘ เป็นอันดับที่ ๓๒ ในช่วงปี ๒๕๕๗-๒๕๕๘ และเมื่อเทียบกับประเทศในกลุ่มอาเซียน ประเทศไทยมีค่าดัชนีความสุขอยู่อันดับที่ ๒ รองจากประเทศสิงคโปร์ ทั้งนี้ ความรักความผูกพันและการดูแลซึ่งกันและกันของคนในครอบครัวมีส่วนสำคัญที่ทำให้คนไทยมีสุขภาพจิตที่ดี

๑.๕ ค่าใช้จ่ายในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรี่ยังคงสูง แต่ยังคงเฝ้าระวังภัยของเหล้า-บุหรี่ มือสอง ในไตรมาสแรก ปี ๒๕๖๐ ค่าใช้จ่ายในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีมูลค่า ๓๘,๕๔๔ ล้านบาท ลดลงจากไตรมาสเดียวกันของปีที่ผ่านมาร้อยละ ๓.๒ ขณะที่ค่าใช้จ่ายในการบริโภคบุหรี่ยังมีมูลค่า ๑๔,๙๗๒ ล้านบาท ลดลงร้อยละ ๑.๒ อย่างไรก็ตาม ยังต้องมีการรณรงค์อย่างต่อเนื่องเพื่อลดจำนวนนักดื่มและนักสูบ และยังคงเฝ้าระวังภัยของเหล้า-บุหรี่ มือสอง ซึ่งส่งผลกระทบต่อทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และสุขภาพของผู้ที่ไม่ได้ดื่มเหล้าและไม่ได้สูบบุหรี่ จากผลสำรวจพฤติกรรม การสูบบุหรี่และการดื่มสุราของประชากร พ.ศ. ๒๕๕๗ ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่าร้อยละ ๓๙.๕ ของผู้ตอบสัมภาษณ์ มีการสูบบุหรี่ภายในบ้าน ส่งผลให้คนที่ไม่สูบบุหรี่ ๑.๒ ล้านคนได้รับผลกระทบจากควันบุหรี่

๑.๖ ภาวะโภชนาการในเด็กเล็กและการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่มีแนวโน้มดีขึ้น จากผลการสำรวจสถานการณ์เด็กและสตรีในประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๕๙ (MICS ๕) พบว่าภาวะโภชนาการเมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๕ (MICS ๔) ดีขึ้นในทุกตัวชี้วัด แต่ยังคงเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่อง โดยเด็กอายุต่ำกว่า ๕ ปี ร้อยละ ๖.๗ มีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ร้อยละ ๕.๔ มีภาวะทุพโภชนาการเฉียบพลัน (ผอม) ร้อยละ ๑๐.๕ มีภาวะทุพโภชนาการเรื้อรัง (เตี้ย) และร้อยละ ๘.๒ มีน้ำหนักสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน (อ้วน) สำหรับสถานการณ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ พบว่า เด็กอายุต่ำกว่า ๖ เดือนที่กินนมแม่อย่างเดียวมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในทุกภาคของประเทศยกเว้นกรุงเทพมหานคร โดยในปี ๒๕๕๕ มีเด็กร้อยละ ๒๓.๑ ที่กินนมแม่อย่างเดียว เพิ่มขึ้นจากร้อยละ ๑๒.๓ ในปี ๒๕๕๔

๑.๗ การตั้งครรภ์ในกลุ่มวัยรุ่นลดลงแต่ยังอยู่ในระดับสูง และยังคงเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่อง อัตราการคลอดในกลุ่มอายุ ๑๕-๑๙ ปี ต่อหญิงวัยเดียวกัน ๑,๐๐๐ คน ลดลงอย่างต่อเนื่อง จากอัตรา ๕๓.๔ ในปี ๒๕๕๕ เป็นอัตรา ๔๔.๘ ในปี ๒๕๕๘ อย่างไรก็ตาม ยังต้องเฝ้าระวังการมีเพศสัมพันธ์ในกลุ่มนักเรียนซึ่งมีสัดส่วนเพิ่มขึ้น อัตราป่วยด้วยโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในกลุ่มวัยรุ่นที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น และสถานการณ์การทำแท้งในกลุ่มวัยรุ่นที่พบว่าร้อยละ ๕๓.๑ มีอายุต่ำกว่า ๒๕ ปี และร้อยละ ๒๘.๖ ยังมีสถานภาพเป็นนักเรียน/นักศึกษา

๑.๘ คดีอาญาโดยรวมลดลงร้อยละ ๒.๖ จากไตรมาสก่อนหน้า คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สินและคดียาเสพติดลดลงร้อยละ ๑๓.๕ และ ๐.๓ ขณะที่คดีชีวิตร่างกายและเพศเพิ่มขึ้นเล็กน้อย ร้อยละ ๐.๓ นอกจากนี้ ยังมีประเด็นที่ต้องเฝ้าระวังที่ส่งผลกระทบต่อสังคมที่ได้ดำเนินการปราบปรามในเรื่องการป้องกันยาเสพติด คดีที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีที่นำไปสู่การต้มตุ๋นหลอกลวงประชาชน และคดีที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ ร้อยละ ๗๓ เป็นคดีที่เกี่ยวข้องกับทางเพศ

๑.๙ อุบัติเหตุจลาจลทางบกของไทยยังคงสูงในเอเชีย โดยยังมีผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑.๓ และ ๓๓.๓ ตามลำดับ จำนวนอุบัติเหตุลดลงร้อยละ ๗.๒ การป้องกันการสูญเสียจากการเกิดอุบัติเหตุจะต้องหามาตรการในสังคมให้สร้างวินัยการใช้รถใช้ถนนในส่วนพฤติกรรมมาแล้วขับให้กับคนไทยโดยเฉพาะกับเยาวชนอย่างเข้มข้น รวมทั้งในเรื่องมาตรการใช้รถยนต์ การเข้มงวดบังคับใช้เข็มขัดนิรภัยในทุกที่นั่งผู้โดยสารรถทุกประเภท การจำกัดนั่งท้ายกระบะไม่เกิน ๖ คน และการใช้ความเร็วตามที่กฎหมายกำหนด

๑.๑๐ การร้องเรียนผู้บริโภคเพิ่มขึ้น การรับเรื่องร้องเรียนของ สคบ. และ กสทช. เพิ่มขึ้นร้อยละ ๓.๑๕ และ ๑๑.๖ จากไตรมาสก่อน ยังมีประเด็นปัญหาการให้บริการรถโดยสารสาธารณะ โดยเฉพาะแท็กซี่ซึ่งมีการรับเรื่องมากที่สุดถึง ๔๓,๘๑๙ ราย หรือร้อยละ ๗๒.๒ (ทั้งหมด ๖๐,๖๖๕ ราย) จากปัญหาการให้บริการดังกล่าวประกอบกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศทำให้มีความนิยมในการใช้บริการรูปแบบใหม่ อาทิ แท็กซี่แกร็บ แท็กซี่อุเบอร์ การโทรนัดรับ-ส่งด้วยรถยนต์ส่วนบุคคลหรือรถตู้ซึ่งจำเป็นต้องมีกฎหมายรองรับเพื่อคุ้มครองให้เกิดความปลอดภัย อาทิ ตัวรถ central lock ตัวผู้ขับขี่ที่มีใบอนุญาตขับรถโดยสารสาธารณะ มิเตอร์ที่ถูกต้อง ฯลฯ การป้องกันการเอารถเอาเปรียบผู้บริโภค รวมทั้งเกิดความเป็นธรรมต่อผู้ประกอบการแท็กซี่ในปัจจุบัน

๒. บทความเรื่อง “การเตรียมความพร้อมทักษะแรงงานไทยในอนาคต: กรณีกลุ่มอุตสาหกรรมศักยภาพ First S-Curve”

๒.๑ ผลสำรวจความต้องการและการขาดแคลนแรงงานของกระทรวงแรงงาน พบว่า แรงงานที่ทำงานอยู่ในสถานประกอบการมีจำนวน ๘.๘ ล้านคน เกือบทั้งหมดอยู่นอกภาคเกษตร โดยมีการศึกษาระดับ ม.๓ และต่ำกว่า ร้อยละ ๓๕ รองลงมาเป็นระดับปริญญาตรีและสูงกว่า ร้อยละ ๒๓.๗ ส่วนใหญ่เป็นแรงงานกึ่งฝีมือและแรงงานฝีมือ แต่เทียบระดับทักษะกับความคาดหวังของผู้ประกอบการ พบว่ายังต่ำกว่าที่คาดหวัง โดยด้านความรู้มีช่วงห่างเรื่องกฎหมาย/ระเบียบในวิชาชีพและวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่มากที่สุด ด้านทักษะมีช่วงห่างภาษาต่างประเทศมากที่สุด ด้านคุณลักษณะมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดโดยเฉพาะความรับผิดชอบ ขณะที่ความมีระเบียบวินัยมีช่วงห่างมากที่สุด

๒.๒ สศช. ได้ร่วมกับบริษัทศูนย์วิจัยเพื่อการพัฒนาสังคมและธุรกิจ (SAB) ศึกษาความพร้อมของแรงงาน โดยรวบรวมข้อมูลแรงงานในกิจการที่ฐานกลุ่มอุตสาหกรรมเดิมที่มีศักยภาพ ได้แก่ ยานยนต์และชิ้นส่วนยานยนต์ ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ เกษตร การผลิตยางพาราและผลิตภัณฑ์ยาง แปรรูปอาหาร และที่พัก สปา และเรือสำราญ ในแรงงานที่มีวุฒิ ปวช. ขึ้นไป ๑,๓๕๓ ตัวอย่าง ผู้บริหาร/ผู้ประกอบการ ๒๓๙ ราย ใน ๑๐ จังหวัด ได้แก่ กรุงเทพฯ นนทบุรี สมุทรปราการ ลำพูน นครราชสีมา ชลบุรี ระยอง ประจวบคีรีขันธ์ กระบี่ และภูเก็ต พบว่า

(๑) แรงงานร้อยละ ๖๓.๐ และผู้ประกอบการร้อยละ ๗๘.๗ รับรู้ข้อมูลข่าวสาร แนวคิดเกี่ยวกับ “ไทยแลนด์ ๔.๐” แต่ความเข้าใจยังขาดความชัดเจนและเข้าใจไม่ตรงกัน แต่แรงงานประมาณ ๑ ใน ๓ รับรู้เทคโนโลยีใหม่ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน ซึ่งน้อยกว่าผู้บริหาร/ผู้ประกอบการกว่าครึ่ง โดยเทคโนโลยีที่มีการรับรู้ส่วนใหญ่ ได้แก่ ระบบบริหารจัดการทรัพยากรองค์กร (ERP) การใช้หุ่นยนต์ IoT และ 3D printing

(๒) สถานประกอบการส่วนใหญ่มีการใช้เทคโนโลยีในการผลิตและบริหารจัดการ โดยใช้เพื่อการสื่อสารกับลูกค้า การสื่อสารภายในองค์กร และการบริหารความมั่นคงปลอดภัยมากที่สุด นอกจากนี้ ผู้ประกอบการร้อยละ ๘๔.๕ เห็นว่าจำเป็นต้องมีการพัฒนาตามแนวทางของไทยแลนด์ ๔.๐ แต่ยังมีข้อกังวลในกลุ่ม SMEs ที่ยังมีข้อจำกัดและอาจไม่สามารถก้าวทันตามการพัฒนาซึ่งรัฐจำเป็นต้องมีแนวทางและการปฏิบัติที่ชัดเจนในการส่งเสริมและสนับสนุน

(๓) ขณะที่การประเมินทักษะและศักยภาพตนเองของแรงงานสอดคล้องกับผู้ประกอบการ โดยด้านภาษาอังกฤษ สื่อสารได้ดีมีเพียงประมาณร้อยละ ๗ พอสื่อสารได้ประมาณร้อยละ ๓๐ สื่อสารได้บางเรื่องได้น้อย และไม่ได้เลยประมาณร้อยละ ๖๐ ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศส่วนใหญ่อยู่ในระดับพอใช้ โดยสามารถใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ การใช้ข้อมูลข่าวสาร และการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปได้ดีมากที่สุด แต่ยังขาดทักษะในการสร้างเนื้อหา ทั้งนี้ ผู้ประกอบการเห็นว่าควรเพิ่มเติมทักษะในการเรียนการสอนที่สำคัญคือ ภาษา การฝึกปฏิบัติจริง และการใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ

๒.๓ การเตรียมความพร้อมทักษะของแรงงานในอนาคตจึงควรมีการดำเนินงาน ดังนี้

(๑) การสร้างความรู้ความเข้าใจ “ไทยแลนด์ ๔.๐” ให้มีความชัดเจน เพื่อสร้างการรับรู้ความตระหนักและนำไปสู่การเตรียมความพร้อมของทุกภาคส่วน

(๒) การพัฒนาทักษะแรงงาน โดยส่งเสริมความร่วมมือและพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับแต่ละอุตสาหกรรม เพิ่มทักษะด้าน Digital Skill การจัดการ Big Data ควบคู่กับการคิดวิเคราะห์และความสามารถหลากหลาย

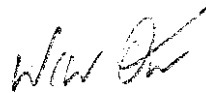
(๓) การพัฒนาโดยแบ่งกลุ่มแรงงานเพื่อเหมาะสมกับศักยภาพ ทั้งกลุ่มแรงงานไร้ฝีมือและด้อยโอกาส ผู้สูงอายุ SMEs เพื่อลดผลกระทบและความเหลื่อมล้ำให้กับแรงงานในกลุ่มเหล่านั้น รวมทั้งยังช่วยสร้างเสริมมูลค่าทางเศรษฐกิจ

(๔) การวางแผนการผลิตและพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยสร้างความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการและสถานศึกษาทั้งเรื่องการพัฒนาหลักสูตร การสนับสนุนเครื่องจักร อุปกรณ์ในการเรียนการสอน รวมทั้งการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งในด้านความรู้ที่เป็นแกนหลัก การทำงานกับเทคโนโลยี คิดวิเคราะห์ ใช้คิดสร้างสรรค์ ภูมิปัญญา (Brain Power) ที่จะนำไปสู่การสร้างนวัตกรรมตลอดจนการสร้างคุณลักษณะที่เหมาะสม อาทิ มีทัศนคติที่ดี อดทน รับผิดชอบ ทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์

(๕) การสนับสนุนปัจจัยอื่นๆ อาทิ โครงสร้างพื้นฐาน นวัตกรรมและเทคโนโลยี การสร้างความร่วมมือระหว่างผู้คิดนวัตกรรม (startup) กับผู้ประกอบการธุรกิจ ตลอดจนส่งเสริมการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้โดยสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เสริมสร้างแรงบันดาลใจ ความคิดสร้างสรรค์ จิตสาธารณะ และมุ่งการทำงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบต่อไปด้วย จะขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายปรเมธี วิมลศิริ)

เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สำนักพัฒนาฐานข้อมูลและตัวชี้วัดภาวะสังคม

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๔๐๘๕ ต่อ ๓๖๐๕

โทรสาร ๐ ๒๒๘๑ ๒๘๐๓

E-mail: Nipha@nesdb.go.th